Europos Parlamentas
2024-2029

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

2025/0158(NLE)

18.6.2025

*

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl euro įvedimo Bulgarijoje 2026 m. sausio 1 d.
(COM(2025)0304 – C10-0110/2025 – 2025/0158(NLE))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėja: Eva Maydell

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra
***	Pritarimo procedūra
***I	Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
***II	Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
***III	Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu*** kairiajame stulpelyje. Keičiamos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu*** abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas ***pusjuodžiu kursyvu*** dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ▌ arba perbraukiamos. Keičiamos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį tekstą išbraukiant arba perbraukiant.
Išimties tvarka nežymimi grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos padarė atitinkamos tarnybos, rengdamos galutinį tekstą.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS 5

AIŠKINAMOJI DALIS 6

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJA GAVO INFORMACIJOS 9

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl euro įvedimo Bulgarijoje 2026 m. sausio 1 d. (COM(2025)0304 – C10-0110/2025 – 2025/0158(NLE))

(Konsultavimasis)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2025)0304),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 140 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C10-0110/2025),

– atsižvelgdamas į 2025 m. Komisijos konvergencijos ataskaitą ir į 2025 m. Europos Centrinio Banko konvergencijos ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

1. pritaria Komisijos pasiūlymui;

2. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

3. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Parlamento patvirtintą tekstą;

4. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai, Europos Centriniam Bankui, Euro grupei ir valstybių narių vyriausybėms.

AIŠKINAMOJI DALIS

Bulgarijos prisijungimas prie euro zonos yra tvirtas politinis ir ekonominis pasitikėjimo Europos Sąjungos bendros valiutos ilgalaikiu gyvybingumu ir patrauklumu ženklas. Praėjus daugiau kaip dviem dešimtmečiams nuo euro įvedimo, Bulgarijos pasirengimas 2026 m. sausio 1 d. įsivesti eurą dar kartą patvirtina Sąjungos sanglaudą ir euro, kaip pasaulinio stabilumo ir vienybės simbolio, vaidmenį. Bulgarija padarė didelę pažangą siekdama visiškos ekonominės konvergencijos, todėl yra gerai pasirengusi tapti dvidešimt pirmąja euro zonos nare.

1997 m. liepos 1 d. Bulgarija pradėjo taikyti valiutų valdybos sistemą, susiedama Bulgarijos levą su Vokietijos marke, o vėliau su euru. 2007 m. įstojusi į ES Bulgarija gavo „valstybės narės, kuriai taikoma išimtis“, statusą, o Europos Komisija ir Europos Centrinis Bankas reguliariai vertina jos pasiektą konvergenciją.

Europos Parlamento lygmeniu 2019 m. lapkričio 18 d. ECON komiteto koordinatorių sprendimu buvo įsteigta Narystės euro zonoje siekiančių šalių darbo grupė. Ji veikė visą 9-ąją kadenciją, tikrino Bulgarijos pasirengimą prisijungti prie euro zonos ir surengė keturis specialius posėdžius su ekspertais, taip pat Bulgarijos ministro pirmininko pavaduotojais ir finansų ministrais.

2025 m. vasario 25 d. Bulgarija pateikė prašymą įvertinti konvergenciją. 2025 m. birželio 4 d. ECB ir Komisijos ataskaitose vertinamas Bulgarijos nacionalinės teisės aktų, būtent jos nacionalinio centrinio banko statuto, suderinamumas su Sutarties 130 ir 131 straipsniais ir Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statutu. Ataskaitose taip pat nagrinėjama, ar pasiektas aukštas tvarios konvergencijos lygis – vertinama, kaip tenkinami konvergencijos kriterijai ir atsižvelgiama į keletą kitų veiksnių, nurodytų Sutarties 140 straipsnio 1 dalies paskutinėje pastraipoje.

Remdamasi savo ir ECB konvergencijos ataskaitomis, Komisija pasiūlė, kad Bulgarija įsivestų eurą nuo 2026 m. sausio 1 d. Pagal SESV 140 straipsnio 2 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma sprendžia, kurios valstybės narės, kurioms taikoma išimtis, atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas, kaip apibrėžta SESV 140 straipsnio 1 dalyje. Šis sprendimas priimamas pasikonsultavus su Europos Parlamentu ir remiantis Komisijos bei ECB ataskaitomis. Taigi su Parlamentu konsultuojamasi dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Tarybos sprendimo leisti Bulgarijai 2026 m. sausio 1 d. įsivesti eurą.

SESV 140 straipsnio 1 dalyje nurodytų konvergencijos kriterijų atžvilgiu pranešėja pažymi:

1. Nacionalinės teisės aktų atitiktis 130 bei 131 straipsniams ir ECB statutui

Bulgarijos nacionalinės teisės aktai, įskaitant Bulgarijos nacionalinio banko įstatymą, yra visiškai suderinti su ES reikalavimais. Įstatymu garantuojamas nacionalinio centrinio banko ir jo sprendimus priimančių organų narių nepriklausomumas, piniginio finansavimo ir privilegijos naudotis finansų įstaigomis draudimas ir užtikrinama, kad būtų laikomasi Sutarties 127 straipsnyje suformuluotų ECBS tikslų.

2. Didelis kainų stabilumas

Per 12 mėnesių iki 2025 m. balandžio mėn. Bulgarijoje vidutinis infliacijos lygis buvo 2,7 %, t. y. mažesnis nei 2,8 % dydžio pamatinė vertė. Išanalizavus platų rodiklių rinkinį, nenustatyta jokių abejonių dėl kainų stabilumo tvarumo. Pamatinė vertė apskaičiuojama kaip trijų ES

valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, vidutinis infliacijos lygis, pridėjus 1,5 procentinio punkto. Laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės iki 2025 m. balandžio mėn. 2,8 % pamatinė vertė grindžiama Airijos (1,2 %), Suomijos (1,3 %) ir Italijos (1,4 %) infliacijos lygiu. Jokios valstybės narės lygis atliekant šiuos neįvertintas kaip statistinė išskirtis, nes jokioje iš jų nebuvo infliacijos nuokrypių, kurie dėl su konkrečia šalimi susijusių veiksnių būtų buvę žymiai didesni už euro zonos vidurkį.

3. Valstybės finansinės padėties tvarumas

Bulgarijai netaikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito. 2024 m. jos valdžios sektoriaus biudžeto deficitas sudarė 3,0 % BVP, t. y. atitiko 3 % pamatinę vertę, o valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP buvo 24,1 %, t. y. gerokai mažesnis už 60 % pamatinę vertę nuo 2007 m.

4. EPS valiutų kurso mechanizmo (VKM II) nustatytų normalių svyravimo ribų laikymasis bent dvejus pastaruosius metus

Bulgarijos levas dalyvavo VKM II dvejų metų ataskaitiniu laikotarpiu nuo 2023 m. gegužės 20 d. iki 2025 m. gegužės 19 d. Per ataskaitinį laikotarpį levas nenukrypo nuo centrinio rodiklio. Bulgarija įvykdė beveik visus įsipareigojimus, kuriuos po prisijungimo turėjo įvykdyti pagal VKM II. Reikia dėti daugiau pastangų taikant kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priemones.

5. Konvergencijos patvarumas, kurį atspindi ilgalaikės palūkanų normos

Per dvylikos mėnesių laikotarpį, kuris baigėsi 2025 m. balandžio mėn., Bulgarijos vidutinė ilgalaikių palūkanų norma buvo 3,9 %, t. y. gerokai mažesnė už 5,1 % dydžio pamatinę vertę. 2025 m. balandžio mėn. pamatinė vertė apskaičiuota kaip Airijos (2,8 %), Suomijos (2,9 %) ir Italijos (3,7 %) vidutinių ilgalaikių palūkanų normų aritmetinis vidurkis, prie kurio pridėti 2 procentiniai punktai ir gauta 5,1 % pamatinė vertė.

6. Ekonominė integracija ir konvergencija (SESV 140 straipsnio 1 dalies antra pastraipa)

Pagal SESV 140 straipsnį Komisijos vertinime taip pat turi būti atsižvelgiama į papildomus veiksnius, susijusius su ekonomine integracija ir konvergencija, nes jie gali padėti spręsti apie valstybės narės gebėjimą be didelių sunkumų prisijungti prie euro zonos. Jie, be kita ko, apima mokėjimų balanso ir produktų, darbo ir finansų rinkos integracijos pokyčius.

Šioje srityje Bulgarijos išorės pozicija pagerėjo – 2024 m. jos bendra einamoji ir kapitalo sąskaita buvo beveik subalansuota. Per prekybą ir investicijas šalis yra gerai integravusis į euro zoną, naudojasi didesne bankų ir finansine integracija ir prieiga prie platesnės euro zonos rinkos. Bulgarija toliau daro pažangą, tačiau turi ir toliau vykdyti veiksmus, kad išspręstų problemas teisinės valstybės, kovos su korupcija ir reglamentavimo kokybės srityse.

Nors finansų sektorius yra mažas ir jame dominuoja bankai, jis yra gerai įsitvirtinęs euro zonoje, prie ko prisidėjo ir Bulgarijos dalyvavimas bankų sąjungoje nuo 2020 metų. Rinka grindžiamas finansavimas tebėra nepakankamai išvystytas, tačiau galimą finansinio stabilumo riziką mažina Bulgarijos nacionalinio banko konservatyvi makroprudencinė politika ir bankų sistemos tvirtumas. Komisijos 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitoje nustatyta, kad nuodugnios disbalanso apžvalgos atlikti nereikia, tačiau pabrėžta, kad svarbu atidžiai stebėti konkurencingumo, būsto rinkos ir kredito augimo pokyčius.

Bulgarijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, kuriam įgyvendinti skirta 5,7 mlrd. EUR ES dotacijų (2021–2026 m.), oreintuotas į struktūrines reformas, konkurencingumą ir regioninių skirtumų mažinimą. Siekiant paspartinti įgyvendinimą, visų pirma priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, valdymo ir verslo aplinkos srityse, 2025 m. balandžio mėn. pateiktas peržiūrėtas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas. Sanglaudos politikos fondų lėšomis (2021–2027 m. laikotarpiui skirta 10,7 mlrd. EUR) toliau remiamas konkurencingumas, žalioji pertvarka, socialinė įtrauktis ir švietimas. Nors iššūkių dar yra, apskritai įgyvendinimas juda į priekį.

7. Pastaba dėl konsultacijos su Europos Parlamentu

Pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnį, kai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 140 straipsnio 2 dalį konsultuojamasi su Parlamentu, atsakingas komitetas pateikia Parlamentui pranešimą, kuriame siūloma priimti ar atmesti siūlomą aktą, ir Parlamentas svarsto klausimą remdamasis tuo pranešimu. Parlamentas balsuoja vieną kartą dėl siūlomo akto, dėl kurio negali būti teikiama jokių pakeitimų; tai taikoma ir balsavimui komitete. 2025 m. kovo 19 d. ECON komiteto koordinatoriai susitarė dokumentą išnagrinėti kuo greičiau, dėl jo balsuoti liepos mėn. plenariniame posėdyje ir kuo greičiau paskirti pranešėjus dėl šio dokumento.

Remdamasi šiame pranešime pateikta informacija, pranešėja rekomenduoja panaikinti išimtį ir leisti Bulgarijai 2026 m. sausio 1 d. įsivesti eurą.

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJA GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėja pareiškia, kad, rengdama šį pranešimo projektą gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Commissioner for Economy and Productivity; Implementation and Simplification
Minister of Finance of the Republic of Bulgaria
Permanent Representation of the Republic of Bulgaria to the European Union
Chair of the Committee on Budget and Finance in the National Assembly of the Republic of Bulgaria
Association of Banks in Bulgaria
Governor of the Bulgarian National Bank
Prime Minister of the Republic of Bulgaria
Bulgarian Commission for Consumer Protection

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėja.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėja pareiškia, kad ji atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.